

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Moribus Ioannis De Almeida Societatis Iesu Presbyteri

Macedo, António de

Romae, 1671

Capvt Sextvm. Referuntur illustres aliquot Ioannis prædictiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44105

mos secum retulerunt : cuius postea virtus, multis graui morbo laborantibus saluti fuit.

CAPVT SEXTVM.

Referuntur illustres aliquot Ioannis predictiones.

NEquè verò Brasiliæ, & Americæ finibus Almeida virtus, & fama se tenuit, sed Oceanum transgressa peruasit in Africam, & Europam: ac, ne rerum quæ nobis describendæ supersunt, magnitudini dicendi breuitate detrahamus, operæ pretium erit, eas fusiùs enarrare. Millesimus sexcentessimus quadagesimus primus agebatur annus, cùm Hollandi instructa in Angolam classe delatis (Regnum id est in ora extrema Aethiopiæ Occidentalis Lusitanorum imperio subiectum) Lo-

an-

andam Urbem illius primariam,
nullo ferè negotio ceperunt, &
imposito militum præsidio firma-
runt. Magnam res Lusitana iactu-
ram ea amissa Vrbe; Christiana,
non minorem fecit; nec tam citò
poterat reparari; tum quòd maior
omniũ opinione erat; tum quòd
Lusitanis Hispanico per id tem-
pus bello distentis minimè vaca-
bat in Angolanum vires, curasq;
conuertere. Exeunte demùm an-
no 1647. comparata magno im-
pendio Vlissippone classis in An-
golam soluit, Præfecto Salvatore
Correa de Sà Benavidio, magni
nominis Dynasta, & rei bellicæ
peritissimo; qui celeritate vten-
dum ratus, ineunte anno 1648. ad
Sinum Ianuarium appulit, vt ibi
quid optimum factu esset, explo-
raret. Exscensione in terrã facta,
nihil illi fuit antiquiùs, quàm Io-
annem, de quo multa, & præclara

au-

audierat, conuenire, eumque de
belli Angolani exitu consulere. Is
transactis aliquot diebus; re prius
Deo commendata, Præfectum a-
dit, monetque, vt duodecima in-
sequentis Maij die in Angolam
vela faciat, & Loandam Urbem
primùm inuadat: in ipso ardore
certaminis, Assumptæ in cælum
Virginis, & D. Michaelis cælestis
militiæ principis, nomen inuocet,
opemque imploret: hæc enim ra-
tione fore, vt insignem de hosti-
bus reportet victoriam, & anti-
quum Lusitanis decus, marisque
imperium cum libero commer-
cio reddat. Id Ioannes diuino spi-
ritu afflatus, vt rerum postea e-
uētus docuit, oraculum fudit: quo
Præfectum reliquit rei benè ge-
rendæ spe, ac fiducia plenum. Er-
gò is, vniuersis fausta precātibus,
designatà sibi Maij die, in Ango-
lam soluit. Iamque multum nauig-
gan-

gando processerat, cum ad portum nomine *Quicombum*, multis à Loanda Vrbe milliarijs distitū, saluus appulit: ibique exposito in terram milite, diutiùs, quàm par erat, substitit arci condendæ intentus, quæ portus faucibus immineret, & hostium classibus eò tendentibus aditum præcluderet. Cæterùm res euènit memoratu digna, quæ Benauidij consiliū conatusque disiecit; & statione relicta, aliò classem nauigare coegit. Locatis namque ad *Quicombum* castris, & recreato vtcumque milite, coorta repentè tempestas in Lusitanam classem, intra commodissimi portus sinum in anchoris stantem, tanta vi incubuit, vt Architalassi rostratam ad scopulos allisam fregerit, ducentis quinquaginta epibatis, qui illa vehentur, fluctibus haustis; socijs inspectantibus, neque auxilium fer-

re

re valentibus ; aliarum verò nauium vela contracta licet, disrupit, disiecit armamenta, & in vltimum discrimen adduxit. Furebat vnum intrà portum tempestas, & illius finibus se tenebat, reliquo extra portum, quàm latè patebat, mari pacato, nulloque agitante vento, summa torpente malacia. Attoniti rei nouitate vectores hebreant, incerti quid consilij caperent? qua ratione à periculo imminentis naufragij se explicarent intrà portus angustias conclusi? Receptis demùm ab ingenti pauore animis, immissam diuinitus in classem credidere procellam, & rostratã fluctibus haustam, vt neglecti consilij, quod illis Ioannes fuggerat, poenas luarent; quippè qui Loandam rectà contendere, non Quicombum diuertere præceperat. Ad vota igitur, precesque conuersi, diuinum
pla-

placare Numen, sibi que propitiū
reddere curant. Exauditas suppli-
cum preces ipse rerum exitus de-
clarauit: tumidum namque pau-
lò post mare deferbuit, remisit
ventus, dissipatisque nubibus se-
renitas cum luce redijt: & classis
Præfectus instauratis intrà pau-
cos dies nauibus, solutis ancho-
ris in Loandam vela dedit: in
cuius portum secundo nauigatio-
nis cursu inuectus, quintadecima
Augusti die Assumptæ in Cælum
Virgini Sacra, primo statim im-
petu Urbem cepit, vt ipsius Vir-
ginis auspicijs bellum geri, admi-
nistrari que constaret. Auctis ob
expugnatam Loandam militum
animis, viribusque in vnum col-
lectis, ipsam Urbis arcem, quæ to-
tius belli summa erat, oppugnare
decreuit. Illam mœnibus, & ag-
geribus, vndique Hollandi cin-
xerant, & extructis pro locorum
op-

opportunitate propugnaculis, maioribusque tormentis ad arce-
 eendum hostem impositis, egregiè munierāt. Veruntamen expu-
 gnato à Lusitanis propugnaculo Sancti Pauli, quod omnium fir-
 missimum credebatur; de deden-
 da confestim arce præfidiarij agi-
 tarunt, quam paulò post iustis pro
 tempore conditionibus Lusita-
 nus recepit, ipsamet vigesima-
 quarta Augusti die, qua septem
 antè annis ab Hollandis occupa-
 ta fuerat.

Dum hæc in Angola geruntur,
 sparsus incerto authore rumor
 per Coloniam Ianuariam latè
 vulgavit, Lusitanos insigni accep-
 ta clade à Loandæ obsidione re-
 pulsos; classis etiam Præfectum
 rei malè gestæ dolore subitò ex-
 tinctum esse: Hollandos præterea
 illustri de Lusitanis parta victo-
 ria, & opulenta præda potitos de

occupanda Brasilia, iam consilia,
agitare. Hic temerè dissipatus ru-
mor Urbis Ianuariæ ciues mirè
solicitos, anxiosque tenebat. Nec
decerant, qui susceptæ cōtra Hol-
landos expeditionis authores,
(nec Almeidae parcebant famæ)
maledictis incesserent; & per vi-
cinos Vrbi pagos indignas fide
turbas mouerent. Ille vulgati ru-
moris conscius, ne latius is per
Brasiliam serpendo peruaderet,
& tumultu cuncta compleret, cō-
sternatos metu ciues, & mœrore
torpentes ad fiduciam excitat, &
bene sperare iubet, palàm denun-
tians, comparatam iam à nostris
de hostibus victoriam; & Loan-
dam Urbem, quæ totius erat ex-
peditionis scopus, nullo ferè ne-
gotio recuperatam. Benavidium
item classis Præfectum saluum, &
incolumem esse: Classem deniq;
Lusitanam bellica tumentem glo-
ria,

ria, & spolijs Hollandorum onustam Sinum Ianuarium reddituram: ipso die, quo vndecim millium Virginum celebritas in Societatis Ecclesia ageretur, affuturum partæ victoriæ nuntium. Hæc Ioannes non semel affirmavit coram multis simul adstantibus Lusitanis; singula vti gesta erant in Angola, recensens, non secus, ac si præsens esset: eòque plus admirationis res habuit, quòd Loanda duo ferè millia milliarium à Sinu Ianuario abest. Habita prædictioni fides est: eximia quippè viri sanctitas, & quædam diuini spiritus indicia, quæ in ipsa facie emicabant, nullum relinquebant ambigendi locum. Breui interiecto tempore, ea ipsa, quam Ioannes designauerat, die, certus de Loandica victoria nuntius Sinum Ianuarium intrauit, qui Urbem ipsam, & Brasiliam vniuersam in-

cri-

P. Ioan. de Almeida. 165

credibili gaudio affecit, & conceptam iampridem de Ioannis sanctitate opinionem confirmavit.

Letum huiusce classis euentum infelix classis alterius casus excipiat, vt liquidò constet nullam rebus humanis solidam inesse felicitatem; sed alternantem fortunam vices tristia solitam lætis, & secundis aduersa miscere. Anno 1650. mense Iulio, Lusitana classis (flotam vulgò appellant) pretiosis onusta mercibus, è Fluuio Ianuario Lusitaniam repetebat: viginti numerabat onerarias, rostratas maiores tres, quæ cæteris præsidio erant: Præfectis Antonio Temudio, & Antonio Abreu de Freitas. Antequam solueret è portu monuit Almeida Temudium, ne rectà Vlyssipponem nauigatione contenderet, sed ad Bahiam primùm, dictum uè à *Morro* portum in ipsa Brasilia, prorsus diuer-

uerteret, vt ibi quid optimum factu esset, exploraret: *Si suis non obtemperet monitis, malè se metuere, inquit, ne graue aliquod infortunium Lusitana flota patiatur.* Temudius tamen obiectæ formidini minimè cedens, Vlyssipponem versùs altum per Oceanum ferebatur: vbi vera illum subiit, sed nimis tarda, pænitentia facti. Ea namq; tempestate Robertus, & Mauritius, germani fratres, Caroli I. Angliæ Regis nepotes, Anglici Parlamenti hostes acerrimi, classis, cui præerant, reficiendæ causa, in Vlyssipponis portum se receperant, & à Rege Lusitaniæ honorificè excepti fuerant. Grauem propterea dolorem cepit Parlamentariorum Senatus, penes, quem rerum, tum in Anglia summa potestas erat, facinus indignum ratus Anglici Parlamenti hostes, specioso magis, quàm
sa-

fano confilio à Lusitanis hospiti-
tio excipi, & portus sinu foueri.
Dolore igitur iracundiam acuen-
te, BlaKum magni tum nominis
ducem, cum triginta bellicarum
nauium classe in Lusitaniam mi-
sit; vt antè ipsas Vlyssipponensis
portus fauces parato ad pugnam
agmine consisteret, ibique hære-
ret, & mare com meatibus infe-
stum redderet; eaque ratione di-
gnas à Lusitanis ob illatam, vt ip-
se existimabat Anglis, iniuriam,
pænas repeteret. BlaKus, data pri-
ma nauigandi facultate in Lusi-
tanium classe delatus, Vlyssippo-
nensis portus fauces obsedit, &
commercium ea cum vrbe mari-
timum penitus interclusit.

Harum sanè rerum, quæ in
Europa gerebantur, Temudius in
America prorsus ignarus, totus
ad nauigandum intentus, Vlyssip-
ponem classe petebat. Ergò iam

vicinus portui in Anglorum na-
 ues incurrit omni bellico appa-
 ratu instructissimas. Pugna exte-
 plo committitur. Onerariæ potif-
 simum Lusitanæ ab Anglis præ-
 dæ inhiantibus oppugnantur æ-
 cerrimè: rostratæ laborantibus o-
 pem ferre, tormenta displodere,
 & quocumque se verterent, (v-
 erant apprimè tormentis, ac bel-
 latoribus communitæ) magnam præ-
 stragem hominum, nauiumque suffi-
 hostilium edere: nec suo deesse
 officio Lusitani Duces, etsi nauium
 numero, roboreque hostibus lon-
 gè impares erant. In medio ardo-
 re certaminis, per opportunè ac-
 cedente maris æstu, lenis à pup-
 spirans aura onerarias vndecim
 quæ magis agiles erant, in portum
 Vlyssipponis impulit: Septem
 mercium grauante, & morante
 pondere, in hostium potestatem
 venerunt: tres, dum fugiunt An-
 glos

glos, ab Zelandis prædonibus interceptæ: è rostratis duæ passis ad liberiores captandam auram velorum sinibus, fugiendo, pugnandoque simul, periculum, Dei beneficio, euaserunt: tertia, qua uehebatur Freitas, sua mole grauis, disruptis inter pugnandum velis, lacerisque armamentis, immobilis, & vni hærens loco, totum prælij pondus integrum ferè diem sustinuit: nec id alia ratione confici potuit, quàm iniecto vndiq; in ipsam igne, quo vsque ad aquæ libellam conflagrauit. Rostrata incensà, pauci e vectoribus, qui pugnae superfuerant, in Anglorum naues recepti, & ipsorum hostium benignitate seruati. In hunc ferè modum dissipata Brasiliæ flota Temudius audaciæ poenas luit, & Ioannes prædictionis apud omnes laudem meruit: quippè qui diuino afflatus numi-

H ne

ne cognouerat antequam flota e Sinu Ianuario solueret, eò appulisse exploratoriam e Lusitania nauem, quæ nuntiabat, classem illam Perlamentariam Vlyssipponis portum insedisse, & aditum omnem maritimum, & commercium sustulisse. Proinde contineret se cum flota Temudius, dum alius nuntius idoneus aduenisset; vel tandiù moraretur, donec appetente iam hyeme, oceanus Lusitanicus foedis tempestatibus eo maximè tempore obnoxius, Blakum cogeret in hyberna secedere, & Vlyssipponis portum commercio apertum, liberumque relinquere.

Non hic vaticinandi finis fuit. Antonio Vaz. Soc. I. alumno, qui cum alijs quatuor Socijs ad nauigandum se comparabat, non semel prædixit Ioannes, illum graue admodum vitæ periculum eò
in

in itinere aditurum ; vti re ipsa e-
uènit. Tres ferè menses à flotæ
discessu iam decurrerant, cùm Io-
annes in familiari cùm Socijs
colloquio seriò affirmavit. *Te-
mudij flotam aduersam admodum
fortunam expertam esse* : cùm ta-
men nullus per eos dies internū-
tius ex Lusitania in Brasiliã per-
uenisset. Ex quo liquidò appa-
ruit Deum illi quid in mari Lusi-
tanico tum ageretur in America
ostendisse : idque Prophetarum
more , absens pronuntiauit .

CAPVT SEPTIMVM .

*Futura iterum , & absentia præ-
uidet : hominum cogitationes
introspicit .*

QVæ superiori capite narra-
uimus vaticinia , cæteris
illustriora videntur ; plu-